

دانشکده پرستاری و مامایی
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی همدان
طرح درس پرستاری در دوره شیرخوارگی سال ۱۴۰۰

عنوان درس: پرستاری در دوره شیرخوارگی
فراگیران: دانشجویان کارشناسی ارشد پرستاری کودکان
تعداد واحد: ۱ واحد نظری + ۱ واحد عملی و کارآموزی

*****

شرح درس:

در هیچ زمانی از زندگی، تغییرات فیزیکی و پیشرفت های تکاملی سیستم های بدن به اندازه دوران شیرخوارگی سریع، پرماجرا و شگفت انگیز نیست. تکامل همزمان مهارت ها به شیرخوار اجازه می دهد تا به طور فزاینده ای به محیط پاسخ دهد. مفاهیم و محتوای نظری این درس به توسعه توانایی های دانشجویان در اولویت بندی نیازهای مراقبتی شیرخوار بستری و خانواده او و انجام مراقبت های پیشرفته برنامه ریزی شده در محیط های مختلف بهداشتی درمانی از تولد تا مرگ شیرخوار کمک می نماید.

هدف کلی درس:

دانشجو با ارزشیابی و شناخت علایم بالینی و پاراکلینیکی براساس تغییرات پاتوفیزیولوژیکی در اختلالات سیستم های مختلف و همچنین اورژانس های شیرخواران قادر به تدوین تشخیص های پرستاری، برنامه ریزی، مراقبت و پیشگیری از بروز عوارض بوده و بتواند به خانواده آموزش های لازم را برای به حداکثر رساندن سطح سلامت و تکامل شیرخوار و خانواده ارائه دهد.

اهداف ویژه:

در پایان درس انتظار می رود دانشجویان قادر باشند:

- رشد فیزیکی و تکامل روانی - اجتماعی، شناختی، حرکتی، حسی و گفتاری دوره شیرخوارگی را شرح دهند.
- نحوه برقراری ارتباط با کودک شیرخوار را توضیح داده و بکار بندند.
- نقش پرستار در رشد و تکامل کودک در دوره شیرخوارگی را شرح دهند.
- چگونگی انجام معاینه فیزیکی و اخذ تاریخچه سلامتی و معاینات دوره ای کودک شیرخوار را شرح دهند.
- تاثیر بستری شدن کودک شیرخوار در بیمارستان بر اعضای خانواده را بیان کنند.
- اقدامات درمانی و مراقبتی در کودک شیرخوار (واکسیناسیون، دارو درمانی، سرم تراپی ...) را بیان کنند.
- نیازهای تغذیه ای، تغذیه کمکی، خواب، بازی، مراقبت از دندان ها و پیشگیری از حوادث در دوره شیرخوارگی را شرح دهند.
- مراقبت از شیرخوار با نیازهای اختصاصی (مزمّن و ناتوان) مبتنی بر فرآیند پرستاری را لیست کنند.
- اصول مراقبت خانواده محور در مراقبت از شیرخواران دچار اختلالات شناختی - حسی و ارتباطی (نابینا، ناشنوا، اختلالات گفتاری، اوتیسم و...) را ذکر نمایند.
- مراقبت های پرستاری در اختلالات عملکرد سیستم عصبی - عضلانی، هیپوتونی، آتروفی عضلانی - نخاعی (وردنیک هافمن)، سندرم گیلن باره (پلی نوریت عفونی)، کزاز، بوتولیسم، میاستنی گراو، صدمات نخاعی... بیان کنند.
- چگونگی بررسی و مراقبت های پرستاری در اختلالات در تعادل آب و الکترولیت ها، تعادل اسید و باز و اختلالات مرتبط را شرح دهند.

- چگونگی بررسی و مراقبت های پرستاری در بیماری های منجر به اختلالات آب و الکترولیتی (اسهال های مقاوم شیرخوارگی، اسهال های غیراختصاصی مزمن، استفراغ ...) را شرح دهند.
- نشانه ها شوک سپتیک، شوک آنافیلاکسی، سندرم شوک توکسیک در دوران شیرخوارگی را برشمارد و مراقبت های پرستاری ضروری در هر مورد را ذکر نمایند.

انتظارات از دانشجویان:

- با توجه به گستردگی، تنوع و فراوانی مطالب و محدودیت زمان کلاس ها، از دانشجویان انتظار می رود که با مطالعات انفرادی در جهت گسترش معلومات خود تلاش کنند و بطور مرتب و با آمادگی قبلی در کلاس حاضر و در بحث های کلاسی شرکت موثر داشته باشند. در صورت غیبت بیش از حد مجاز و بدون اطلاع قبلی (۴/۱۷)، به ازای هر جلسه ۵٪ از نمره نهایی کسر خواهد شد.

- ارائه به موقع تکالیف در جلسات تعیین شده، تهیه و تحویل Portfolio (پوشه کار) به صورت کتبی در آخرین جلسه کلاس تئوری. تاخیر در ارائه تکالیف پذیرفته نخواهد شد.

- **Portfolio** شامل کلیه تکالیف ارائه شده توسط دانشجو در کلاس و کارآموزی به صورت کتبی و براساس اصول مقاله نویسی (مقدمه، محتوای اصلی، جمع بندی و نتیجه گیری) و گزارش کار، اصل مقالات و ترجمه به همراه فایل ارائه مربوطه در قالب **CD** و همچنین یادداشت ها و نکات مهم و جالب توجه از منابع مختلف براساس مباحث درسی که نشانگر مطالعات، مشاهدات و تجربیات بالینی دانشجو باشند با ذکر منبع (کتاب مرجع، مجلات...) می باشد. پوشه کار باید شامل تمامی فعالیت های دانشجو در هر جلسه کلاسی و بالینی با ذکر تاریخ باشد که مجموعه آن در پایان ترم ارائه و ارزشیابی خواهد شد. رعایت اصول آیین نگارش، فهرست بندی، صفحه بندی، منبع نویسی و ارائه جمع بندی و نقطه نظرات شخصی دانشجو ضروری است.

شیوه های یاددهی - یادگیری:

سخنرانی همراه با پرسش و پاسخ، مطالعات انفرادی، بحث و کار گروهی دانشجویان
 رسانه های آموزشی:
 اورد، کامپیوتر و پاورپوینت، کتاب، ژورنال و دست نوشته ها

تکالیف ونحوه ارزشیابی دانشجویان:

٪۱۰	۱. ارائه مقاله تحقیقی مرتبط با مباحث درسی ترجیحا بین سال های ۲۰۱۰ - ۲۰۱۵ در جلسات کلاسی (دو مقاله هر یک ۵٪)
٪۲۰	۲. ارائه گزارش کتبی یک بررسی شیرخوار و خانواده او براساس فرم بررسی، تعیین مشکلات و نیازها برحسب اولویت و طراحی راهکارهای مناسب برای حل آنها مبتنی بر فرآیند پرستاری و همچنین آموزش به خانواده براساس نیازهای آنان با ذکر منابع (هر بررسی ۱۰ نمره)
٪۱۰	۳. شرکت موثر، فعال و پویا در کلاس و کارآموزی + پوشه کار کامل
٪۳۰	۴. کارآموزی (ارزشیابی، ژورنال کلاب و Case study)
٪۳۰	۵. امتحان پایان ترم

منابع پیشنهادی:

- Behrman RE, Kliegman RM, Jason HB. *Nelsons textbook of pediatrics*. Philadelphia: Saunders Co, 2012.
- Hockenbery, M.J. Wilson .*Wong's Nursing Care of Infant and Children*. St. Louis. Elsevier co.2011.
- Hockenbery MJ, Wilson D .*Wong's essential of pediatric Nursing*. 8th Edit, St. Louis. Elsevier co, 2009.
- Pillitteri A. *Child Health Nursing; Care of the Child and Family*. Philadelphia: Lippincott Co, 1999.
- Potts NL, Mandlco BL. *Pediatric Nursing Caring for Children and Their Family*. 2007.

کلیه ژورنال های پزشکی، پرستاری و پرستاری کودکان

فهرست مطالب و برنامه زمان بندی کلاس پرستاری در دوره شیرخوارگی

جلسات	عناوین
اول	آشنایی با شرح و اهداف درس نحوه برقراری ارتباط با کودک شیرخوار تاثیر بستری شدن کودک شیرخوار در بیمارستان بر اعضای خانواده معاینات دوره ای کودک شیرخوار
دوم	رشد فیزیکی و تکامل روانی – اجتماعی، شناختی، حرکتی، حسی و گفتاری دوره شیرخوارگی نقش پرستار در رشد و تکامل کودک در دوره شیرخوارگی
سوم	نیازهای تغذیه ای، تغذیه کمکی، خواب، بازی، مراقبت از دندان ها و پیشگیری از حوادث در دوره شیرخوارگی
چهارم	اقدامات درمانی و مراقبتی در کودک شیرخوار (واکسیناسیون، دارو درمانی، سرم تراپی ...)
پنجم	مراقبت از شیرخوار با نیازهای اختصاصی (مزمّن و ناتوان)، اختلالات شناختی – حسی و ارتباطی (نابینا، ناشنوا، اختلالات گفتاری، اوتیسم و...).
ششم	مراقبت های پرستاری در اختلالات عملکرد سیستم عصبی – عضلانی، هیپوتونی، آتروفی عضلانی – نخاعی (وردنیک هافمن)، سندرم گیلن باره (پلی نوریت عفونی)، کزاز، بوتولیسم، میاستنی گراو، صدمات نخاعی...
هفتم	مراقبت های پرستاری در بیماری های منجر به اختلالات در تعادل اسید و باز و تعادل آب و الکترولیتی (اسهال های مقاوم شیرخوارگی، اسهال های غیراختصاصی مزمن، استفراغ ...)
هشتم	- مراقبت های پرستاری در شوک سپتیک، شوک آنافیلاکسی، سندرم شوک توکسیک در دوران شیرخوارگی